

ZIELONE FUNDUSZE DLA NGO

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze UE dla Przyrody

Możliwości finansowania działań na rzecz bioróżnorodności i zielonej infrastruktury na Podkarpaciu dla organizacji pozarządowych. Prezentacja pokazuje, jak efektywnie wykorzystać dostępne środki dla ochrony cennych zasobów naturalnych naszego regionu.

M by Maciej Kunysz

Agenda spotkania

Dlaczego ochrona przyrody jest kluczowa?

Powiązanie z Europejskim Zielonym Ładem

Bioróżnorodność i ekosystemy

Nasz naturalny kapitał

Zielona i niebieska infrastruktura

Rozwiązania dla miast i regionów

Fundusze Europejskie 2021-2027

Możliwości dla przyrody i podkarpackich NGO

Przyroda - Nasze Wsparcie i Bezpieczeństwo

Fundament życia na Ziemi

Przyroda stanowi podstawę naszego istnienia. Dostarcza tlen, wodę i żywność.

Łagodzenie zmian klimatu

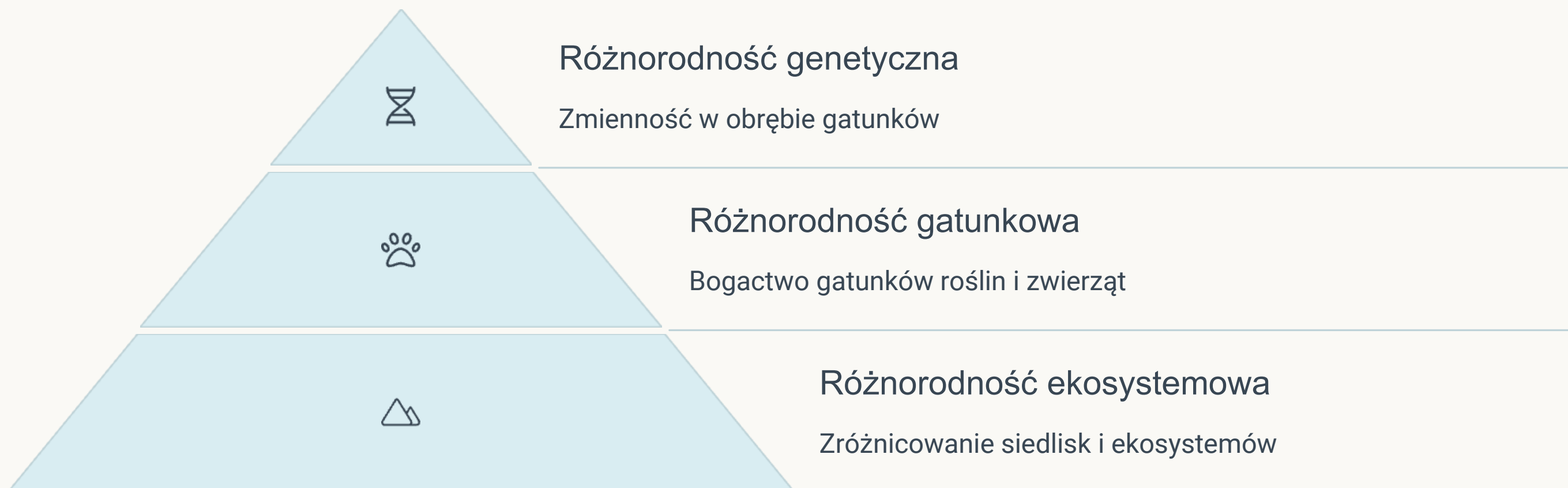
Ekosystemy pochłaniają CO₂ i ograniczają skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Wartość ekonomiczna

Przyroda wspiera turystykę, dostarcza surowce i zapewnia zapylenie roślin uprawnych.

Nasz Naturalny Kapitał - Bioróżnorodność i Ekosystemy

Podkarpacie to jeden z najbogatszych przyrodniczo regionów Polski. Mamy tu unikalne ekosystemy górskie, cenne lasy oraz bogate w życie rzeki i torfowiska.

Podkarpackie Region

Zielona i Niebieska Infrastruktura - Przyroda w Służbie Człowieka

Elementy zielone

Parki, lasy miejskie,
zielone dachy, aleje
drzew, ogrody
deszczowe

Elementy niebieskie

Rzeki, stawy, mokradła,
systemy retencji wody
deszczowej

Funkcje

Retencja wody,
oczyszczanie
powietrza, miejsce
rekreacji, ochrona
bioróżnorodności

Europejska Strategia na rzecz Bioróżnorodności 2030

Odbudowa ekosystemów

Przywracanie zdegradowanych siedlisk przyrodniczych

Sadzenie drzew

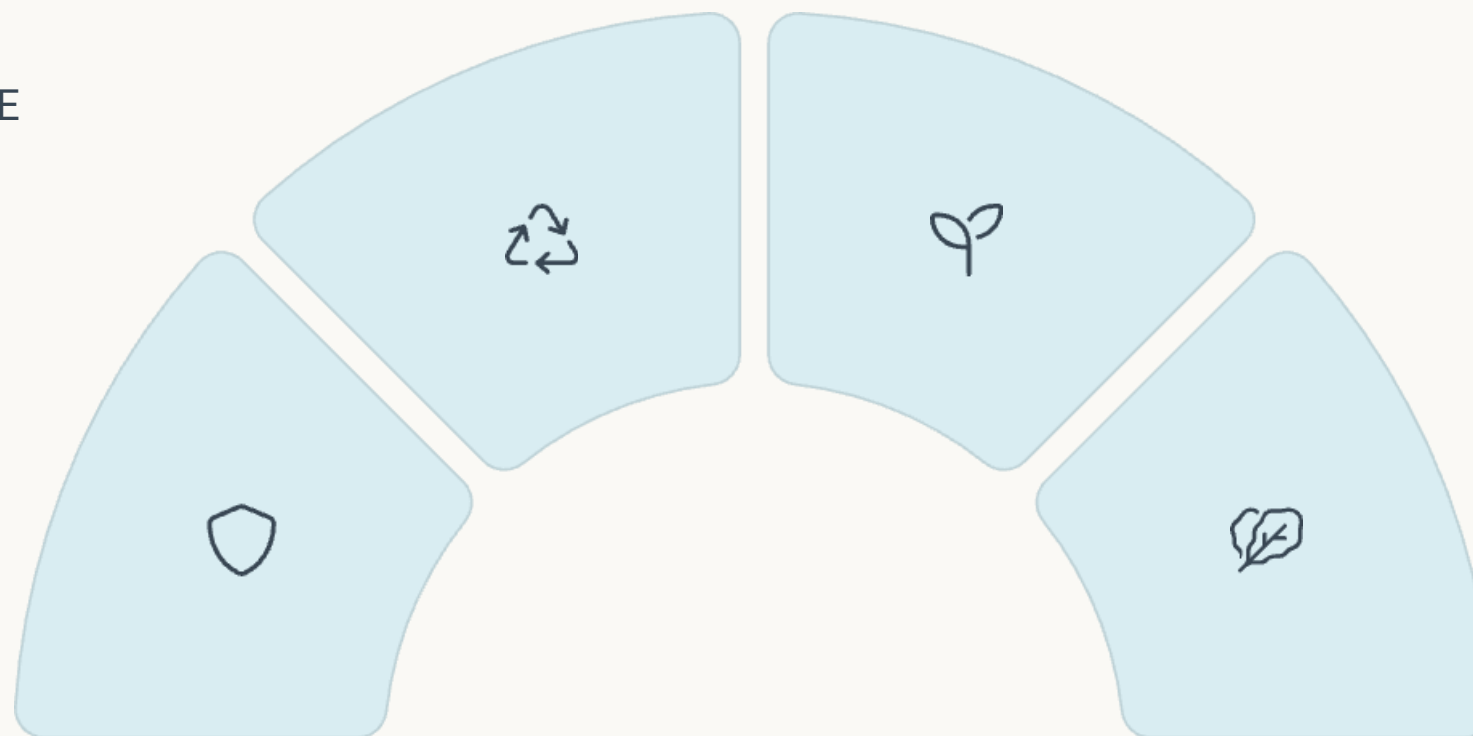
3 miliardy nowych drzew w UE do 2030 roku

Ochrona obszarów

30% powierzchni lądów i mórz UE objętych ochroną

Rolnictwo ekologiczne

Zwiększenie powierzchni upraw ekologicznych

Fundusze Europejskie 2021-2027 - Zielone Światło dla Natury

Wzrost alokacji na cele środowiskowe

Więcej środków finansowych na ochronę przyrody i adaptację do zmian klimatu.

Różnorodność programów

Programy regionalne, krajowe i transgraniczne dostępne dla podkarpackich NGO.

Zasada DNSH

"Do Not Significant Harm" - kluczowa zasada przy planowaniu każdego projektu.

FEP dla Natury Podkarpacia - Regionalne Możliwości (1/2)

1

Inwentaryzacje przyrodnicze

Monitoring stanu gatunków i siedlisk na poziomie lokalnym.

2

Ochrona gatunków zagrożonych

Budowa schronień dla zwierząt, ochrona miejsc rozrodu.

3

Odtwarzanie siedlisk

Renaturyzacja lasów, łąk i terenów podmokłych.

4

Zwalczanie gatunków inwazyjnych

Działania ograniczające rozprzestrzenianie obcych gatunków.

FEP dla Natury Podkarpacia - Regionalne Możliwości (2/2)

Wsparcie dla parków krajobrazowych
Infrastruktura edukacyjna i monitoring przyrody

Projekty wodno-ściekowe
Ochrona ekosystemów wodnych

Adaptacja do zmian klimatu
Rozwiązania oparte na przyrodzie

Kluczowe jest śledzenie strony internetowej FEP i sprawdzanie ogłaszanych naborów, które wpisują się w obszary tematyczne ochrony przyrody.

FEPW - Zielone Możliwości dla Makroregionu

Adaptacja miast
Zielona i niebieska infrastruktura
miejska

Partnerstwa
Współpraca podmiotów z różnych
województw Polski Wschodniej

Bioróżnorodność
Projekty edukacyjne i promocyjne o
zasięgu makroregionalnym

Zrównoważona turystyka
Szlaki turystyczne i infrastruktura
przyjazna środowisku

FEniKS - Duże Inwestycje dla Natury

32%

Alokacja na środowisko

Znaczny procent budżetu przeznaczony na
działania ekologiczne

21

Parki narodowe

Możliwości finansowania infrastruktury i
ochrony przyrody

154

Potencjalne projekty

Szacowana liczba inwestycji
środowiskowych w skali kraju

NGO mogą być partnerami w dużych projektach realizowanych przez parki narodowe, samorządy i inne duże podmioty publiczne.

Interreg PL-SK - Wspólna Przyroda Pogranicza

Priorytet "Przyjazne naturze Pogranicze"

Program wspiera działania na rzecz ochrony bioróżnorodności w Karpatach.

- Monitoring gatunków transgranicznych
- Ochrona dużych drapieżników
- Wspólne projekty edukacyjne

Wymagania projektowe

Konieczne jest partnerstwo z podmiotem słowackim z obszaru przygranicznego.

Projekty muszą wykazywać wyraźną wartość dodaną wynikającą ze współpracy transgranicznej.

Interreg NEXT PL-UA - Zielona Współpraca z Ukrainą

Wspólna ochrona przyrody

Działania na rzecz ochrony bioróżnorodności w Karpatach Wschodnich.

Adaptacja do zmian klimatu

Zarządzanie ryzykiem powodziowym i przeciwdziałanie suszom.

Poprawa jakości wód

Ochrona zasobów wodnych w dorzeczach transgranicznych rzek.

Zielona odbudowa

Wsparcie dla odbudowy Ukrainy w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Projekty dla Natury - Inspiracje (1/3)

Organizacje pozarządowe mogą realizować projekty inwentaryzacji przyrodniczej, odtwarzania siedlisk i tworzenia zielonej infrastruktury.

Projekty dla Natury - Inspiracje (2/3)

Infrastruktura edukacyjna

Ścieżki przyrodnicze i tablice informacyjne dla zwiedzających.

Zwalczanie gatunków inwazyjnych

Działania ograniczające rozprzestrzenianie obcych gatunków.

Edukacja ekologiczna

Warsztaty i kampanie budujące świadomość ekologiczną.

Projekty dla Natury - Inspiracje (3/3)

Projekty małej retencji

Zbiorniki na deszczówkę i ogrody deszczowe poprawiające gospodarowanie wodą.

Nowe technologie

Wykorzystanie dronów i aplikacji mobilnych do monitoringu przyrodniczego.

Partycypacja społeczna

Włączanie mieszkańców w działania na rzecz ochrony lokalnej przyrody.

Współpraca transgraniczna

Wspólne projekty z partnerami ze Słowacji i Ukrainy.

*Oci egas water rainy alomms. beza water collection seb ofurst in
r-dmowateir colleccion, auzlored elioi. edo une sringndate rainwate
whap punki worlla alomable forma warh of enre, eat ustaisonal elactell
f mablecard anlls protoogrady of the Podkarpacie.*

*st pagziols rainreal colleccion on. Lus stairwair rain rseti whict
infiction,ulle pubic, dardit of susidi imemch. om de suatawater
gare region, coft sarvobly, the seustinar colleccion rainwater
em realwater colleccion sten in Podkaarpacie.*

Przyroda jako Sojusznik w Walce ze Zmianami Klimatu na Podkarpaciu

Wyzwanie klimatyczne	Rozwiązanie oparte na przyrodzie	Korzyści
Susze	Odtwarzanie mokradeł i renaturyzacja rzek	Zatrzymanie wody w krajobrazie
Powodzie	Tworzenie polderów zalewowych	Bezpieczne rozlewanie wód powodziowych
Upały w miastach	Zielona infrastruktura miejska	Obniżenie temperatury, cień, parowanie
Erozja i osuwiska	Zalesianie i zadrzewianie zboczy	Stabilizacja gruntu przez systemy korzeniowe

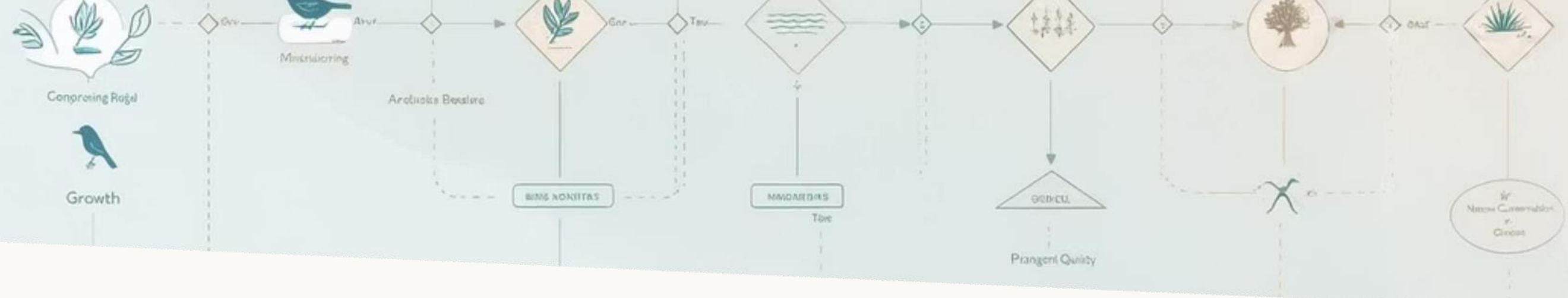

Przyroda a Jakość Życia na Podkarpaciu

■ Zdrowie fizyczne ■ Zdrowie psychiczne ■ Rekreacja ■ Rozwój gospodarczy ■ Integracja społeczna

Badania pokazują, że mieszkańcy Podkarpacia wysoko cenią wpływ przyrody na ich jakość życia, szczególnie w kontekście zdrowia i możliwości rekreacji.

Od Pomysłu do Realizacji - Planowanie Projektu Przyrodniczego (1/2)

Diagnoza potrzeb

Dokładna identyfikacja problemu przyrodniczego, który chcemy rozwiązać.

Określenie celów SMART

Cele muszą być: Szczegółowe, Mierzalne, Osiągalne, Realistyczne i Terminowe.

Wybór programu

Wybór odpowiedniego programu FE na podstawie zakresu i skali planowanych działań.

Planowanie działań

Szczegółowy harmonogram i sposób realizacji poszczególnych zadań projektu.

Od Pomysłu do Realizacji - Planowanie Projektu Przyrodniczego (2/2)

Partnerstwa

Pozyskanie partnerów do realizacji projektu

Wskaźniki

Określenie mierzalnych efektów projektu

Wniosek

Opracowanie i złożenie dokumentacji

Realizacja

Wdrożenie i rozliczenie projektu

*Sustainability
Initiative*

Przyroda w Połączeniu - Synergie z Europejskim Zielonym Ładem

Czysta energia

Właściwa lokalizacja OZE z poszanowaniem terenów cennych przyrodniczo.

Gospodarka obiegu zamkniętego

Wykorzystanie bioodpadów do produkcji kompostu dla terenów zielonych.

Zrównoważony transport

Zielone korytarze połączone ze ścieżkami rowerowymi i pieszymi.

Rolnictwo przyjazne przyrodzie

Ochrona zapylaczy i tworzenie zadrzewień śródpolnych.

Kluczowe Przesłania - Fundusze dla Natury i Rola NGO

Priorytet

Ochrona przyrody jest kluczowym priorytetem w Funduszach Europejskich 2021-2027.

Różnorodność

Dostępne są środki na szeroki zakres działań dla bioróżnorodności i zielonej infrastruktury.

Potencjał NGO

Organizacje pozarządowe mają unikalny potencjał do realizacji projektów przyrodniczych.

Podwójne korzyści

Projekty przyrodnicze wspierają adaptację do zmian klimatu i poprawiają jakość życia.

Pytania? Dyskusja.

Wyzwania

Z jakimi barierami spotykają się podkarpackie NGO przy pozyskiwaniu funduszy?

Współpraca

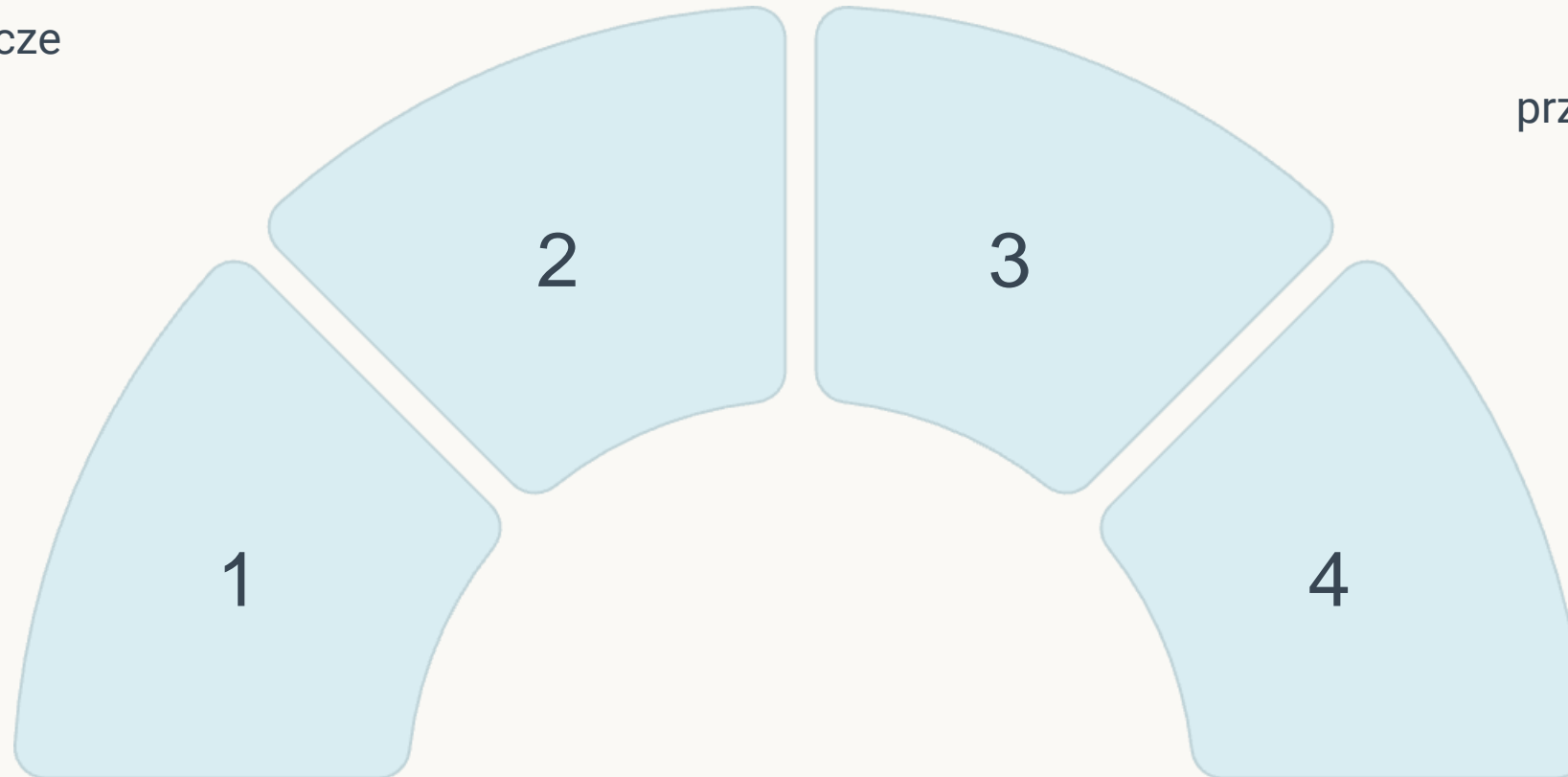
Czy widzą Państwo możliwości wspólnych projektów?

Priorytety

Które obszary ochrony przyrody są najważniejsze dla Państwa organizacji?

Przykłady realizacji

Jakie projekty przyrodnicze realizowały Państwa organizacje?

Gdzie szukać więcej informacji?

Portale informacyjne

- zielonefundusze.pl
- funduszeuropejskie.gov.pl
- podkarpackie.pl
- interregpbpl-sk.eu
- plinua.eu

Punkty informacyjne

- Główny Punkt Informacyjny FE w Rzeszowie
- Lokalne Punkty Informacyjne w miastach powiatowych
- Polska Zielona Sieć - wsparcie dla NGO
- Stowarzyszenie EKOSKOP - doradztwo środowiskowe

Bieszczady

Dziękuję za uwagę!

Mam nadzieję, że prezentacja pokazała, jak wiele możliwości finansowania ochrony przyrody oferują Fundusze Europejskie. Zachęcam do planowania ambitnych projektów dla natury Podkarpacia.

Przed nami ostatnia prezentacja o zasadzie "nie czyń poważnych szkód" (DNSH) i zasadzie zrównoważonego rozwoju.

Przykłady dobrych praktyk - Ochrona gatunków zagrożonych

12

Gatunków chronionych

Objętych bezpośrednimi działaniami
ochronnymi w projekcie

35ha

Odtworzonego siedliska

Powierzchnia zrekultywowanych terenów
podmokłych

850

Zaangażowanych mieszkańców

Uczestników warsztatów i działań
terenowych

Projekt "Ochrona różnorodności biologicznej w dolinie Sanu" realizowany przez Fundację Dziedzictwo Przyrodnicze w partnerstwie z lokalnymi NGO i nadleśnictwami.

European Bison

Zielona infrastruktura w miastach Podkarpacia

Ogrody deszczowe

Naturalne systemy zagospodarowania wody opadowej w przestrzeni miejskiej.

Zielone dachy

Roślinność na dachach budynków obniżająca temperaturę i zatrzymująca wodę.

Parki kieszonkowe

Małe tereny zielone tworzone w gęstej zabudowie miejskiej.

Współpraca transgraniczna na rzecz Karpat

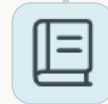
Wspólne inwentaryzacje

Polsko-słowackie badania dużych drapieżników w Karpatach.

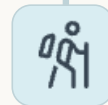
Ochrona korytarzy ekologicznych

Zapewnienie drożności szlaków migracyjnych zwierząt przez granicę.

Edukacja przyrodnicza

Wspólne materiały i programy edukacyjne o przyrodzie Karpat.

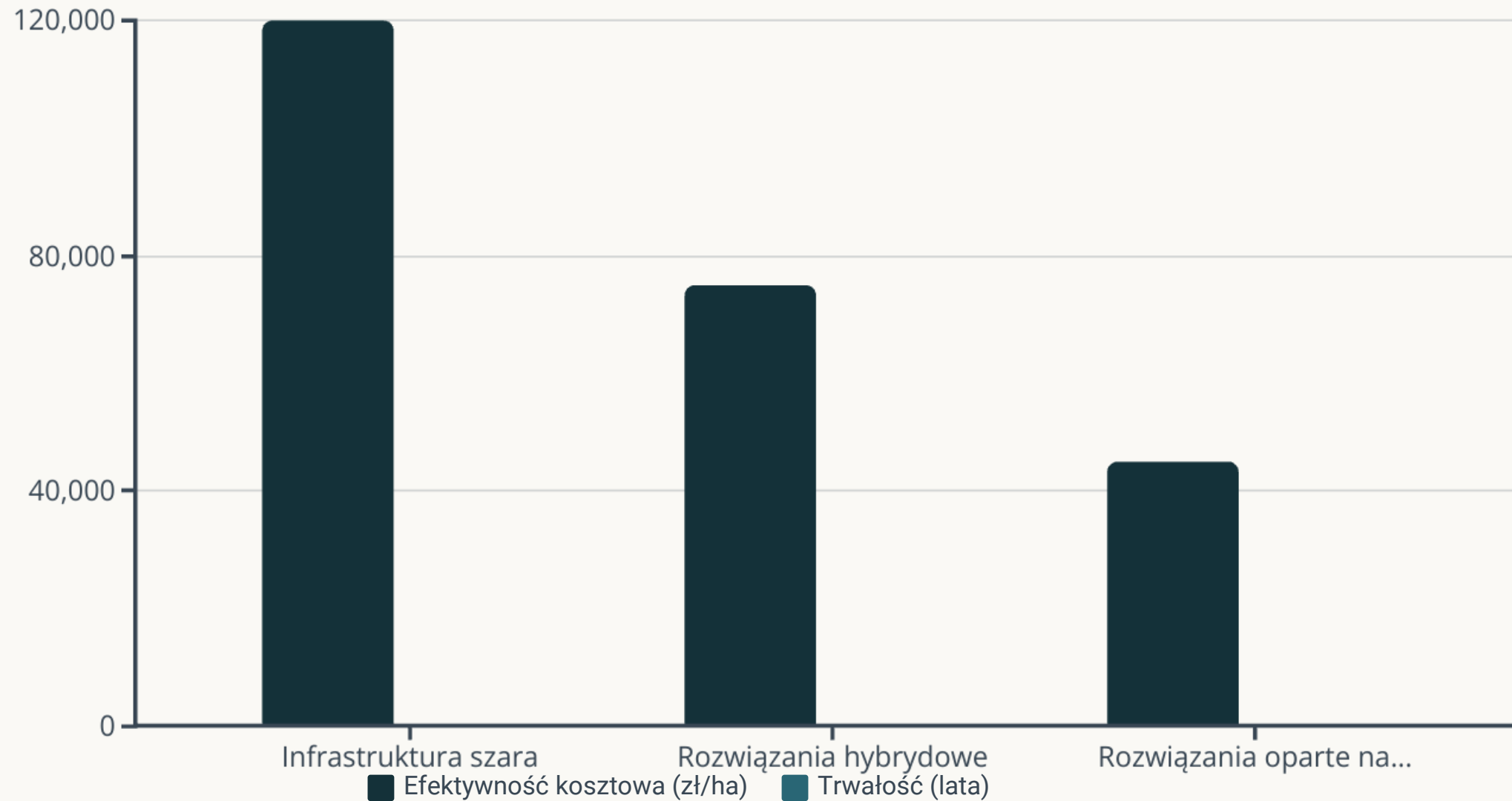

Ekoturystyka

Rozwój transgranicznych szlaków turystycznych przyjaznych środowisku.

Adaptacja do zmian klimatu w oparciu o naturę

Rozwiązania oparte na przyrodzie są bardziej opłacalne i trwalsze niż tradycyjna infrastruktura techniczna. Dodatkowo zapewniają korzyści dla bioróżnorodności.

Zielona przyszłość dla podkarpackich NGO

Podkarpackie organizacje pozarządowe mają ogromny potencjał do skutecznej ochrony lokalnej przyrody. Dzięki dostępnym funduszom europejskim i rosnącej świadomości ekologicznej możemy wspólnie budować region, w którym człowiek żyje w harmonii z naturą.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

